

Súd: Správny súd v Bratislave
Spisová značka: BA-8SaZ/6/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1023200679
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Stankociová
ECLI: ECLI:SK:SpSBA:2023:1023200679.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Bratislave v konaní pred sudkyňou JUDr. Michaelou Stankociovou, v právnej veci žalobcu: A. B. A. alias A. B. A. C., narodený XX. XXXXXX XXXX alias XX. XXXXXX XXXX, štátna príslušnosť: D. B. E., bez dokladu totožnosti, t. č. F. E., zastúpeného Centrom právnej pomoci, Kancelária Komárno, so sídlom Dunajské nábrežie 14, Komárno, IČO: 307 988 41, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Migračný úrad, Dublinské stredisko, so sídlom Pivonková 6, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného G.: A./XXXX-XX zo dňa 17. apríla 2023, takto

rozhodol:

- Správny súd v Bratislave žalobu zamietá.
- Účastníkom konania sa nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

I. Priebeh administratívneho konania a zhrnutie napadnutého rozhodnutia

1. Rozhodnutím žalovaného G.: A./XXXX-XX zo dňa 17. apríla 2023 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“) bol žalobca podľa § 46a ods. 5 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o azyle“) odovzdaný na územie Bulharskej republiky. Zároveň bolo rozhodnuté, že v súlade s čl. 29 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26. júna 2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov (ďalej len „nariadenie č. 604/2013“), sa odovzdanie žalobcu do Bulharskej republiky uskutoční najneskôr do šiestich mesiacov od prevzatia zodpovednosti iným členským štátom alebo rozhodnutia o odvolaní alebo revízii, ak rozhodnutie pripúšťa odkladný účinok. V súlade s čl. 29 ods. 2 nariadenia č. 604/2013 sa táto lehota môže predĺžiť najviac na jeden rok, ak sa odovzdanie nemohlo uskutočniť kvôli uväzneniu dotknutej osoby, alebo najviac na osemnásť mesiacov, ak je dotknutá osoba na úteku.

2. Vydaniu napadnutého rozhodnutia predchádzalo zadržanie žalobcu dňa 22. marca 2023 hliadkou Obvodného oddelenia Policajného zboru Štúrovo v katastri obce Kamenín a z dôvodu, že nebol schopný preukázať svoju totožnosť a oprávnenosť pobytu na území Slovenskej republiky, bol predvedený na Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Nové Zámky za účelom preverenia daktyloskopických odtlačkov prstov cudzinca. Z kladného výsledku a zhody bolo zistené, že žalobca požiadal dňa 07. marca 2023 o udelenie medzinárodnej ochrany na území Bulharskej republiky. Cudzinec bol medzičasom rozhodnutím z 23. marca 2023 č. H./XXXX-XX zaistený a umiestnený v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Medvedov na účel zabezpečenia prípravy a výkonu jeho prevozu podľa nariadenia č. 604/2013.

3. So žalobcom bola dňa 23. marca 2023 spísaná zápisnica o podaní vyjadrenia v konaní vo veci zaistenia, z ktorej vyplynulo, že zo D. odišiel pred siedmymi mesiacmi do Turecka, odkiaľ sa dostal pomocou prevádzkača cez Bulharsko, Srbsko a Maďarsko až na Slovensko. Jeho cieľovou krajinou je Nemecko.

4. Následne, na základe žiadosti zo dňa 23. marca 2023, začal žalovaný konanie o odovzdaní cudzinca do iného členského štátu podľa § 46a zákona o azyle. V súvislosti s určovaním členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o udelenie azylu (medzinárodnej ochrany), ktorú podal štátny občan tretej krajiny v jednom z členských štátov, poukázal na § 53b ods. 1 zákona o azyle, ktorý odkazuje na kritériá a mechanizmy ustanovené, o. i., v nariadení č. 604/2013.

5. Žalovaný postupoval s odkazom na ustanovenie kapitoly I, čl. 1 a kapitoly VI, odd. III, čl. 24 nariadenia č. 604/2013, podľa ktorého predložil dňa 29. marca 2023 dožiadanie o prijatie späť Bulharskej republike, keďže na území Slovenskej republiky žalobca nepodal novú žiadosť o medzinárodnú ochranu a zdržiava sa tu bez povolenia na pobyt. Zároveň konštatoval, že Bulharsku bolo dožiadanie zaslané podľa čl. 18 ods. 1 písm. b) a v súlade s čl. 24 nariadenia č. 604/2013, podľa ktorého, ak členský štát, na území ktorého sa osoba uvedená v čl. 18 ods. 1 písm. b), c) alebo d) zdržiava bez povolenia na pobyt a ktorému sa nepodala nová žiadosť o medzinárodnú ochranu, považuje za zodpovedný iný členský štát v súlade s čl. 20 ods. 5 a čl. 18 ods. 1 písm. b), c) alebo d), môže tento iný členský štát požiadať, aby prijal uvedenú osobu späť. Dňa 03. apríla 2024 Bulharsko písomne akceptovalo prijatie žalobcu späť podľa čl. 18 ods. 1 písm. b) nariadenia č. 604/2013, čím súhlasilo s jeho odovzdaním je svoje územie.

6. Žalovaný považoval uvedené podmienky za splnené, keďže žiadosť žalobcu o medzinárodnú ochranu bola v procese posudzovania, ten sa nachádzal na území iného členského štátu bez povolenia na pobyt a zároveň, Bulharsko potvrdilo svoju zodpovednosť za prijatie žalobcu späť a vyjadrilo súhlas s jeho odovzdaním na svoje územie za účelom posúdenia jeho žiadosti.

7. Žalovaný následne posúdil informácie získané z verejne dostupných zdrojov týkajúce sa stavu azylového konania a prijímacích podmienok v Bulharsku a možnú existenciu rizika neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania so záverom, že Bulharsko dodržiava európske normy pre prijímanie žiadateľov o medzinárodnú ochranu vyplývajúce z príslušných smerníc Európskeho Parlamentu a Rady a z odpovede na žiadosť zo dňa 10. apríla 2023 má za potvrdené, že žalobca bude umiestnený v prijímacom centre, kde životné podmienky spĺňajú minimálne štandardy. Bulharský partnerský úrad zároveň potvrdil, že azylové konanie žalobcu bude posúdené v súlade s právom Európskej únie a národnou legislatívou.

II. Žaloba

8. Voči napadnutému rozhodnutiu podal žalobca prostredníctvom zvoleného právneho zástupcu žalobu, domáhajúc sa prieskumu jeho zákonnosti a následného zrušenia z dôvodu, že žalovaný nedostatočne zistil skutkový stav veci, na základe nedostatočne vykonaného dokazovania dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil. Rozhodnutie zároveň označil za nepreskúmateľné pre nedostatočné odôvodnenie.

9. Žalobca namietal, že žalovaný sa nanajvýš formalisticky a blankytno spolieha iba na skutočnosť, že Bulharsko je členským štátom Európskej únie ktorý ratifikoval medzinárodné dohovory, z čoho neudržateľne vyvodzuje nemožnosť porušenia práv a slobôd žalobcu. Žalovaný dôsledne neposúdil okolnosti daného prípadu, nedostatočne zistil skutkový stav vo vzťahu k prijímacím podmienkam žiadateľov o azyl v Bulharsku a nedostatkom jeho azylového systému, ktoré sú pritom všeobecne známe. Na potrebu zisťovania aktuálnej situácie v krajine, kam má byť cudzinec odovzdaný alebo vrátený, dlhodobo poukazuje aj rozhodovacia prax kasačného súdu. Žalovaný napadnutým rozhodnutím a následným transferom vystavuje žalobcu životným podmienkam, ktoré predstavujú ponižujúce zaobchádzanie v rozpore s čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) a čl. 16 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Vzhľadom na nehumánne a ponižujúce prijímacie podmienky pre žiadateľov o azyl a nedostatky azylového systému v Bulharsku bolo povinnosťou žalovaného v právnej veci žalobcu uplatniť ustanovenie čl. 3 ods. 2 druhá veta nariadenia č. 604/2013.

10. Z napadnutého rozhodnutia nie je vôbec zrejmé, aké dôkazy vykonal žalovaný za účelom zistenia, že transferom žalobcu na územie Bulharska nedôjde k porušeniu čl. 3 Dohovoru a čl. 16 ods. 2 Ústavy SR, a preto je jeho rozhodnutie nedostatočne odôvodnené, a preto nepreskúmateľné.

11. Žalovaný ako správny orgán pochybil, keď v konaní vôbec nevypočul žalobcu, ale vychádzal iba zo zápisnice spísanej policajným útvarom v konaní o zaistení. Správny orgán je v zmysle správneho poriadku v konaní povinný dostatočne zistiť skutkový stav a za tým účelom postupovať v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania. Žalovaný tým, že žalobcu nevypočul, nemohol zistiť, či mu v prípade transferu na územie Bulharska hrozí nejaké riziko, a preto ani nemohol dostatočne zistiť skutočnosti dôležité na to, aby bolo jeho rozhodnutie v súlade s čl. 3 Dohovoru.

III. Vyjadrenie žalovaného

12. Na výzvu správneho súdu sa ku žalobe vyjadril žalovaný, ktorý nesúhlasil s námietkou žalobcu, že nedostatočne zistil skutkový stav vo vzťahu k podmienkam prijímania žiadateľov o azyl v Bulharsku

a označil ju za nekonkrétne. Naopak, sám pred vydaním rozhodnutia vyhľadal relevantné informácie, ktoré následne vyhodnotil v napadnutom rozhodnutí.

13. Za irelevantné označil poukázanie na rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva týkajúci sa prípadu M. S. S. proti Belgicku a Grécku (sťažnosť č. 30696/09, rozhodnutie z 21. januára 2011), pretože sa jednalo o žiadateľa o medzinárodnú ochranu pôvodom z Afganistanu, ktorý patril do skupiny zraniteľných osôb (čo nebol prípad žalobcu), pričom konštatovanie porušenia práv sa vzťahovalo na Grécko a nie na Bulharsko. Toto rozhodnutie je navyše staré 12 rokov. Ani závery z neho vyplývajúce, t. j. povinnosť členského štátu reflektovať na zistené nedostatky azylového systému zodpovedného štátu v prípade transferu cudzinca, nemožno aplikovať na prejednávanú vec, pretože žalovaný sa dňa 3. apríla 2023 dopytoval u bulharského partnerského úradu informácií týkajúcich sa zabezpečenia individuálnych záruk v prípade transferu žalobcu na jeho územie za účelom rozhodnutia o žiadosti o medzinárodnú ochranu.

14. Vo vzťahu k námietke, že žalovanému pred vydaním napadnutého rozhodnutia k preukázaniu stavu azylového systému Bulharska postačilo, že ako členský štát Európskej únie ratifikovalo medzinárodné dohovory uviedol, že naopak použil overiteľné oficiálne informácie, ktoré vyhodnotil v odôvodnení napadnutého rozhodnutia. Hoci žalobca namietal, že nedostatky azylového systému v Bulharsku sú všeobecne známe, žiadne konkrétne nedostatky neprezentoval. Žalovanému nie sú známe žiadne správy alebo hodnotenia, z ktorých by bolo zrejmé, že v krajine dochádza k systémovým chybám, na základe ktorých by hrozilo žiadateľom o udelenie azylu neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie.

15. K námietke upustenia od osobného pohovoru uviedol, že postupoval v súlade so zákonom, keďže novelou zákona o azyle (zákon č. 124/2022 Z. z. s účinnosťou od 1. júna 2022) došlo k vypusteniu odkazu na vstupný pohovor pre cudzinca, ktorý má na Slovensku neoprávnený pobyt. V tejto spojitosti odkázal na čl. 5 Dublinského nariadenia, ktorý uvádza, že od osobného pohovoru možno upustiť, ak žiadateľ poskytol relevantné informácie na účely určenia zodpovedného štátu už iným spôsobom, čo bol aj predmetný prípad.

16. Záverom vyjadrenia dodal, že dňa 18. mája 2023 bol uskutočnený transfer žalobcu do Bulharskej republiky.

IV. Skutkové a právne závery správneho súdu

17. Správny súd v Bratislave v prvom rade uvádza, že s odkazom na zákon č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o správnych súdoch“) sa zriadil aj Správny súd v Bratislave. Ustanovenie § 3 ods. 1 zákona o správnych súdoch uvádza, že správne sudy začnú svoju činnosť 1. júna 2023. Citované ustanovenie zároveň uvádza: „ak § 4 ods. 1 neustanovuje inak, výkon súdnictva prechádza od 1. júna 2023 z krajských súdov na správne sudy vo všetkých veciach, v ktorých je od 1. júna daná právomoc správnych súdov, a to z Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Nitre a Krajského súdu v Trnave na Správny súd v Bratislave.“ Výkon súdnictva prešiel z krajských súdov na novozriadené správne sudy odo dňa 1. júna 2023 vo všetkých veciach, v ktorých je od tohto dátumu daná právomoc správnych súdov.

18. Predmetná vec bola na podklade podanej žaloby pôvodne iniciovaná na Krajskom súde v Bratislave pod pridelenou spisovou značkou 8SaZ/6/2023. Od 1. júna 2023 je na konanie v tejto veci príslušný Správny súd v Bratislave. Vec bola náhodným výberom pridelená samosudcovi do oddelenia 16Sa, ktorý o nej koná pod pôvodnou spisovou značkou s predponou BA-8SaZ/6/2023.

Podľa § 493c písm. a) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“), ak je podľa § 492 daná príslušnosť krajského súdu, vykonáva ju od 1. januára 2023 správny súd ustanovený osobitným predpisom.

19. Správny súd v Bratislave ako súd vecne, miestne a kauzálny príslušný [§ 10, § 13 ods. 3, § 17 písm. a) SSP] v konaní o správnej žalobe vo veciach azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia posudzujúc správnu žalobu neformálne a neviazaný jej žalobnými bodmi (§ 206 ods. 3 SSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie žalovaného ako aj administratívne konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, oboznámil sa s obsahom súdneho spisu a administratívneho spisu žalovaného, a podľa stavu veci v čase vyhlásenia rozhodnutia správneho súdu podľa § 206 ods. 4 SSP dospel k záveru, že správna žaloba nie je dôvodná.

20. O žalobe rozhodol bez nariadenia pojednávania dňa 3. augusta 2023, nakoľko boli splnené podmienky podľa §137 ods. 4 SSP a ani jeden z účastníkov konania o nariadenie pojednávania nepožiadali. Oznámenie o mieste a čase vyhlásenia rozhodnutia bez nariadenia ústneho pojednávania bolo vyvesené na úradnej tabuli a zverejnené na webovej stránke správneho súdu od 14. júla 2023 do 3. augusta 2023.

Podľa § 46a ods. 1 zákona o azyle, na konanie o odovzdaní cudzinca, ktorý má na území Slovenskej republiky neoprávnený pobyt, do iného štátu príslušného na konanie o udelenie azylu podľa osobitného

predpisu 20b) (ďalej len „konanie o odovzdaní do iného štátu“), je príslušné ministerstvo; konanie sa začína na podnet ministerstva.

Odkaz pod 20b): Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26. júna 2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 180, 29. 6. 2013).

Podľa § 46a ods. 5 zákona o azyle, ministerstvo rozhodne o odovzdaní do iného štátu, ak sú splnené podmienky podľa osobitného predpisu; 20b) ministerstvo vo výroku rozhodnutia uvedie aj štát, do ktorého bude cudzinec odovzdaný.

Podľa čl. 4 ods. 1 písm. d) nariadenia č. 604/2013, po podaní žiadosti o medzinárodnú ochranu v zmysle čl. 20 ods. 2 v členskom štáte jeho príslušné orgány informujú žiadateľa o uplatňovaní tohto nariadenia, a to najmä o možnosti napadnúť rozhodnutie o odovzdaní, a prípadne o možnosti požiadať o odloženie odovzdania.

Podľa čl. 4 ods. 2 nariadenia č. 604/2013, informácie uvedené v odseku 1 sa poskytnú písomne v jazyku, ktorému žiadateľ rozumie alebo o ktorom sa odôvodnene predpokladá, že mu žiadateľ rozumie. Členské štáty na tento účel použijú spoločný informačný materiál vypracovaný v súlade s odsekom 3. Ak je to potrebné pre riadne porozumenie zo strany žiadateľa, informácie sa poskytnú aj ústne, napríklad v súvislosti s osobným pohovorom uvedeným v čl. 5.

Podľa čl. 5 ods. 1 nariadenia č. 604/2013, na uľahčenie procesu určovania zodpovedného členského štátu, členský štát, ktorý uskutočňuje tento proces, vykoná osobný pohovor so žiadateľom. Tento osobný pohovor má zároveň žiadateľovi umožniť správne pochopiť informácie, ktoré sa mu poskytli podľa článku 4.

Podľa čl. 5 ods. 2 nariadenia č. 604/2013, od osobného pohovoru možno upustiť, ak:

a) je žiadateľ na úteku alebo

b) potom ako sa mu poskytli informácie uvedené v čl. 4, žiadateľ už iným spôsobom poskytol informácie dôležité pre určenie zodpovedného členského štátu. Členský štát, ktorý upustí od osobného pohovoru, umožní žiadateľovi predložiť všetky ďalšie informácie potrebné na riadne určenie zodpovedného členského štátu pred prijatím rozhodnutia o odovzdaní žiadateľa zodpovednému členskému štátu podľa čl. 26 ods. 1.

Podľa článku 5 ods. 3 nariadenia č. 604/2013, osobný pohovor sa uskutoční včas, vždy však pred prijatím rozhodnutia o odovzdaní žiadateľa do zodpovedného členského štátu podľa článku 26 ods. 1.

Podľa článku 5 ods. 4 nariadenia č. 604/2013, osobný pohovor sa vedie v jazyku, ktorému žiadateľ rozumie alebo o ktorom sa odôvodnene predpokladá, že mu rozumie, a v ktorom je schopný komunikovať. V prípade potreby musia mať členské štáty k dispozícii tlmočníka, ktorý je schopný zabezpečiť náležitú komunikáciu medzi žiadateľom a osobou, ktorá vedie osobný pohovor.

Podľa článku 3 ods. 2 druhý odstavec nariadenia č. 604/2013, ak nie je možné odovzdanie žiadateľa do členského štátu, ktorý je primárne určený za zodpovedný, pretože sa zo závažných dôvodov možno domnievať, že v konaní o azyle a podmienkach prijímania žiadateľov existujú v danom členskom štáte systémové chyby, na základe ktorých hrozí žiadateľom neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie v zmysle článku 4 Charty základných práv Európskej únie, členský štát uskutočňujúci proces určovania zodpovedného členského štátu pokračuje v posudzovaní kritérií stanovených v kapitole III s cieľom zistiť, či iný členský štát nemôže byť určený ako zodpovedný.

21. Predmetom súdneho preskumu je napadnuté rozhodnutie žalovaného, ktorým rozhodol o odovzdaní žalobcu do Bulharskej republiky. Námietky žalobcu smerovali predovšetkým voči nedostatočne zistenému skutkovému stavu tvoriacemu podklad úvah žalovaného, ktoré navyše označil za nedostatočne odôvodnené. Žalobca bol totiž toho názoru, že azylový systém v Bulharsku vykazuje nedostatky, v dôsledku čoho mu v prípade transferu hrozí neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie. Konkrétne argumenty, z ktorých vyvodzuje svoje závery, neuviedol.

22. Zákon o azyle upravuje konanie o odovzdaní do iného členského štátu v § 46a až 46c pomerne stručne a to iba s vymedzením osobitostí procesného postupu príslušného orgánu verejnej správy, spôsobov rozhodnutia a jeho následnej preskúmateľnosti. V § 53b ods. 1 zákon o azyle následne odkazuje na kritériá a mechanizmy ktoré sú východiskové pre celý proces určovania členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu, ktoré sú obsiahnuté v nariadení č. 604/2013.

23. Nariadenie č. 604/2013 má prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky a je priamo aplikovateľnou normou. Priamy účinok tohto druhu sekundárneho práva vyplýva z čl. 288 ods. 2 ZFEÚ (bývalý čl. 249 ods. 2 ZES), podľa ktorého nariadenie „je priamo uplatniteľné (aplikovateľné) vo všetkých členských štátoch“. Nariadenie teda nadobúda platnosť a aplikuje sa bez akejkoľvek recepcnej normy, ktorá by

ho zavádzala do vnútroštátneho právneho poriadku. Okrem toho samotné nariadenie č. 604/2013 v závere obsahuje klauzulu uplatniteľnosti, podľa ktorej je záväzná v celom rozsahu a priamo uplatniteľná v členských štátoch v súlade so zmluvami (čl. 49). V tomto duchu judikoval Európsky súd už v rozsudku *Politi s.a.s. proti Ministerstvu financií Talianskej republiky* zo 14.12.1971 (*Politi*, 43/71, ECR s. 1039), ktorým vyslovil, že: Nariadenia majú priamy účinok a sú ako také schopné zakladať individuálne práva, ktoré musia vnútroštátne súdy chrániť.

24. Kritéria určovania zodpovedného štátu v zmysle nariadenia č. 604/2013 sledujú predovšetkým rešpektovanie rodinného života žiadateľa o udelenie medzinárodnej ochrany a majú za úlohu zabezpečiť, aby bolo prípadné vybavovanie viacerých žiadostí o medzinárodnú ochranu členov jednej rodiny dôkladne posúdené jedným členským štátom, aby rozhodnutia prijaté vo vzťahu k nim boli zhodné a aby členovia jednej rodiny neboli odlúčení (bod 14, 15 a 16 recitálu nariadenia č. 604/2013). Podľa čl. 7 predmetného nariadenia sa pri aplikácii jednotlivých kritérií zohľadňuje ich hierarchia tak, že sa použijú v poradí, v akom sú upravené v tomto nariadení. Na účely uplatnenia kritérií zohľadnia členské štáty všetky dostupné dôkazy týkajúce sa prítomnosti rodinných príslušníkov, príbuzných alebo iných osôb blízkych rodine žiadateľa na území členského štátu, pokiaľ sa takéto dôkazy predložia predtým, než iný členský štát akceptuje dožiadanie o prevzatie alebo prijatie dotknutej osoby späť a pokiaľ predchádzajúce žiadosti žiadateľa o medzinárodnú ochranu ešte neboli predmetom prvého rozhodnutia vo veci samej. Z uvedeného vyplýva, že členský štát určujúci zodpovedný členský štát by si mal v súčinnosti s cudzincom zabezpečiť dostatok informácií potrebných pre riadne ustálenie štátu zodpovedného za posúdenie jeho žiadosti a ktoré sa majú týkať výlučne jeho rodinného života. Pokiaľ sa členskému štátu nepodarí zistiť žiadne relevantné informácie na aplikáciu kritérií podľa nariadenia č. 604/2013, v čl. 3 ods. 2 je upravená zásada, že za posúdenie žiadosti je zodpovedný prvý členský štát, v ktorom bola žiadosť o medzinárodnú ochranu podaná. Táto zásada sa však uplatňuje iba subsidiárne, za predpokladu, že členský štát vyčerpal všetky možnosti určenia zodpovedného štátu podľa kritérií upravených v kapitole III.

25. Žalobca v podanej správnej žalobe nenamietal, že by žalovaný určil Bulharsko ako zodpovedný členský štát za rozhodnutie o jeho žiadosti o medzinárodnú ochranu v rozpore s vyššie uvedenou právnou úpravou, resp. že by mal byť zodpovedným štátom iný členský štát. Žalobca na území Slovenskej republiky novú žiadosť o udelenie azylu nepodal. Namietal však, že na účely rozhodovania o zodpovednom členskom štáte s ním nebol vykonaný osobný pohovor podľa čl. 5 citovaného nariadenia (pričom sa mylne domnieva, že osobný pohovor má byť zameraný na účely zistenia, či mu v Bulharsku hrozí nejaké riziko). Keďže konštatovanie správneho určenia zodpovedného štátu je podkladom následného posudzovania azylového systému zodpovedného členského štátu, do ktorého má byť cudzinec odovzdaný, správny súd posúdil aj tento aspekt.

26. V súvislosti s námietkou žalobcu, že s ním nebol vykonaný osobný pohovor a s vyjadrením žalovaného, že postupujúc v súlade so zákonom o azyle v znení účinnom od 1. júna 2022, nebolo tento osobný pohovor potrebné vykonať, správny súd s poukazom na závery vyslovené v bode 23 tohto rozsudku uvádza, že ani zmena právnej úpravy (vykonaná zákonom č. 124/2022 Z.z.) nezbavuje žalovaného povinnosti dodržiavať legislatívu Európskej únie, konkrétne nariadenie č. 604/2013, z ktorého žalobcovi vyplývajú určité práva, napríklad právo na informácie podľa čl. 4 (ktoré bolo naplnené) ale aj právo na umožnenie správneho pochopenia týchto informácií práve prostredníctvom osobného pohovoru podľa čl. 5 vedeného v jazyku, ktorému žalobca rozumie a v ktorom je schopný komunikovať.

27. Z obsahu administratívneho spisu správny súd zistil, že žalobca bol 23. marca 2023 za prítomnosti tlmočníka vypočutý v rámci konania o zaistení kde na otázku, aby uviedol svoje rodinné pomery neuviedol žiadne relevantné informácie. Z jeho vyjadrení vyplynulo že cestuje sám do cieľovej krajiny, ktorou je Nemecko. Žalobca neuviedol, že by mal v Nemecku alebo v inom členskom štáte akýchkoľvek rodinných príslušníkov.

28. Dňa 28. marca 2023 žalovaný začal konanie podľa nariadenia č. 604/2013 o určení zodpovedného členského štátu za posúdenie žiadosti žalobcu o medzinárodnú ochranu. Zo spisu zároveň vyplýva, že žalobca bol (hoci až po podaní vyššie uvedených vyjadrení) poučený podľa čl. 4 nariadenia č. 604/2013 v súvislosti s čím mu bola daná možnosť obrátiť sa v prípade otázok alebo nejasností na povereného zamestnanca migračného úradu. Na to dňa 29. marca 2023 zaslal žalovaný bulharskému partnerskému úradu žiadosť o prijatie žalobcu späť podľa čl. 24 nariadenia č. 604/2013. Dňa 3. apríla 2023 Bulharská republika podľa čl. 25 písomne akceptovala prijatie žalobcu späť podľa čl. 18 ods. 1 písm. b) nariadenia č. 604/2013 a v súlade s čl. 4. Nariadenia Komisie č. 118/2014 z 30. januára 2014.

29. Keďže žalobca od poučenia až do momentu akceptovania dožiadania o prijatie dotknutej osoby späť podľa čl. 25 neuviedol žiadne ďalšie relevantné skutočnosti na účely určenia iného zodpovedného

členského štátu, správny súd má za to, že hoci nebol úplne rigidne dodržaný postup procesu určovania zodpovedného štátu - t. j. nebol so žalobcom vykonaný osobný pohovor až po tom, ako bol poučený podľa čl. 4 nariadenia č. 604/2013, tento bol v závere určený správne.

30. Proces získavania informácií na účely určenia zodpovedného štátu by mal zachovať určitú postupnosť úkonov. Vo všeobecnosti by totiž mal žalovaný zisťovať od cudzinca relevantné údaje až po tom, ako bol poučený podľa čl. 4 nariadenia č. 604/2013, čo má svoje opodstatnenie. Na druhej strane, pokiaľ boli od cudzinca za účasti tlmočníka vyžiadané vyjadrenia týkajúce sa jeho rodinného života, možno aj neposkytnutie takýchto informácií považovať za relevantné na účely zisťovania zodpovedného štátu pre rozhodovanie o jeho žiadosti o medzinárodnú ochranu. Zo znenia čl. 5 nariadenia č. 604/2013 nevyplýva, že by sa tento pohovor nemohol uskutočniť ako súčasť výsluchu aj o iných relevantných skutočnostiach, napríklad v rámci podania vyjadrenia v konaní o zaistení. Podmienkou je, aby sa uskutočnil až po poučení cudzinca, čo však žalovaný nedodrжал.

31. Správny súd však nepovažuje pochybenie v nezachovaní postupnosti úkonov za tak závažné, že by malo za následok nezákonnosť rozhodnutia o odovzdaní ako takého. Rozhodnutie sa nezrušuje iba preto, aby sa zopakoval proces a odstránili formálne vady, ktoré nemôžu privodiť vecne iné, či výhodnejšie rozhodnutie pre účastníka. V danej súvislosti správny súd dáva do pozornosti rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 103/2011, v zmysle ktorého je neúčelné a ne hospodárne formálne zopakovanie administratívneho konania, ak pre účastníka vo vzťahu k skutkovej stránke veci nepredstavuje reálnu možnosť dosiahnuť rozhodnutie v jeho prospech a za takýchto okolností platí, že nie každé porušenie procesného predpisu má za následok porušenie práv účastníka konania.

32. V konaní o odovzdaní do iného členského štátu bolo žalobcovi dňa 29. marca 2023 poskytnuté poučenie pred vydaním rozhodnutia o odovzdaní v arabskom jazyku, t. j. v jazyku, ktorému rozumie, čo potvrdil svojim podpisom v závere poučenia. Rovnako mu bolo v arabskom jazyku poskytnuté „poučenie o právach a povinnostiach podľa zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle v rámci konania o odovzdaní do iného členského štátu“. Žalobcovi bola zároveň poskytnutá možnosť oboznámiť sa a vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia, ktoré však nevyužil. Ani v podanej žalobe nenamietal akékoľvek skutočnosti týkajúce sa prítomnosti jeho rodinných príslušníkov v niektorom z členských štátov, ktoré by spochybnili správnosť určenia Bulharskej republiky ako zodpovedného štátu, ktorý ho na účely rozhodnutia o jeho žiadosti o medzinárodnú ochranu akceptoval späť.

33. Správny súd však zdôrazňuje, že pri určovaní zodpovedného členského štátu by mal žalovaný postupovať v úplnosti podľa nariadenia č. 604/2013 v záujme umožniť naplnenie jeho účelu. Pokiaľ hodlá použiť informácie týkajúce sa rodinného života cudzinca získané inak (napríklad poskytnuté písomne mimo úkonu alebo v rámci vyjadrenia v konaní o zaistení) je potrebné cudzinca predtým poučiť podľa čl. 4 nariadenia č. 604/2013, aby mohol pochopiť, aké konkrétne informácie a na aké účely má oznámiť. Pokiaľ túto postupnosť žalovaný nedodrží, bude potrebné so štátnym príslušníkom tretej krajiny dodatočne vykonať osobný pohovor podľa čl. 5 nariadenia č. 604/2013 so zachovaním všetkých jeho štandardov podľa citovaného ustanovenia. Žalovaný má teda vždy v súčinnosti s cudzincom zisťovať informácie týkajúce sa jeho rodinných príslušníkov, ktoré sa potenciálne môžu nachádzať na území členského štátu.

34. V rozhodnutí o odovzdaní by mal žalovaný následne aspoň stručne vyhodnotiť postupnú aplikáciu kritérií podľa kapitoly III. nariadenia č. 604/2013 a až pokiaľ ich uplatnenie nebude prichádzať do úvahy, aplikuje zásadu upravenú v čl. 3 ods. 2 a za zodpovedný štát určí ten, v ktorom bola ako v prvom podaná žiadosť o medzinárodnú ochranu. V kapitole II. čl. 3 ods. 1 nariadenia č. 604/2013 je totiž uvedené, že žiadosť o medzinárodnú ochranu posúdi jeden členský štát, ktorý bude určený ako zodpovedný podľa kritérií stanovených v kapitole III.. Žalovaný totiž mylne odkazuje na čl. 18 ods. 1 písm. b) citovaného nariadenia ako ustanovenie, ktorým určuje zodpovedný členský štát. Toto ustanovenie, ako vyplýva z jeho zaradenia do V. kapitoly tohto nariadenia, upravuje iba povinnosti zodpovedného členského štátu, no až po tom, ako bol štát ako zodpovedný určený podľa kritérií v kapitole III.. V opačnom prípade, kedy žalovaný zvolí pre neho jednoduchší proces ignorujúc postupy nastolené nariadením č. 604/2013, nemožno do budúcna akceptovať.

35. Čo sa týka nadväzujúcej námietky žalobcu, že žalovaný nedostatočne zistil skutkový stav vo vzťahu k prijímacím podmienkam žiadateľov o azyl v Bulharsku a nedostatkom jeho azylového systému, túto považuje správny súd za nedôvodnú. Hoci žalobca namietal, že nedostatky azylového systému v Bulharsku sú všeobecne známe, nebol schopný prezentovať ani jednu konkrétnu okolnosť podporujúcu jeho tvrdenie. Možno dôvodne predpokladať, že žalobca na území členského štátu v ktorom podal žiadosť o azyl, strávil určitý čas, a preto by preňho prípadné demonštrovanie zažitých nedostatkov azylového systému nemalo byť problematické. Nemožno opomenúť ani skutočnosť, že sám žalobca

podal dňa 7. marca 2023 na území Bulharskej republiky žiadosť o udelenie azylu a o necelé dva mesiace namieta, že odovzdanie do tejto krajiny na účel rozhodnutia o jeho žiadosti je preňho rizikové. Bolo preto na pleciach žalobcu, aby popri podkladoch, ktoré zadovážil žalovaný (svedčiacich o splnení podmienok jeho odovzdania do Bulharska) produkoval aspoň konkrétne tvrdenia, pre ktoré mu v Bulharsku hrozí neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie. Žalobca napadnuté rozhodnutie síce rozporuje, no nedáva žiaden vecný protiargument, ktorý by mohol správny súd bližšie vyhodnotiť.

36. Z administratívneho spisu ako aj z rozhodnutia žalovaného naopak vyplýva, že žalovaný si pre svoje rozhodnutie zabezpečil ohľadne Bulharskej republiky dostatok aktuálnych správ a náležité skúmal, či premiestnenie žiadateľa nie je vylúčené podľa čl. 3 ods. 2 druhej vety nariadenia č. 604/2013, pretože sa zo závažných dôvodov možno domnievať, že v konaní o azyle a podmienkach prijímania žiadateľov existujú v danom členskom štáte systémové chyby, na základe ktorých hrozí žiadateľom neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie v zmysle čl. 4 Charty základných práv Európskej únie.

37. V administratívnom spise je založený materiál „Správa o krajine: Bulharsko“ vypracovanej k roku 2023 z ktorej vyplýva, že žalovaný z verejne dostupných zdrojov (www.asylumineurope.org) preveril aktuálne prijímacie podmienky pre žiadateľov o udelenie azylu, situáciu v Bulharsku a jeho azylový systém. Táto správa sa následne premietla aj do odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, kde žalovaný jednotlivé zistenia spolu s odkazom na ich zdroj zapracoval.

38. Nad rámec všeobecného zisťovania podmienok žalovaný dňa 5. apríla 2023 priamo oslovil bulharský partnerský úrad v záujme poskytnutia záruk, že v prípade žalobcu budú dodržané podmienky prijímania v súlade s prepracovaným znením smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/33/EÚ z 26. júna 2013, ktorou sa stanovujú normy pre prijímanie žiadateľov o medzinárodnú ochranu (prepracované znenie) a že jeho žiadosť bude posúdená v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2013/32/EÚ z 26. júna 2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany (prepracované znenie). Z odpovede na žiadosť zo dňa 10. apríla 2023 mal žalovaný potvrdené, že žalobca bude umiestnený v prijímacom centre, kde životné podmienky spĺňajú minimálne štandardy. Bulharský partnerský úrad zároveň potvrdil, že azylové konanie žalobcu bude posúdené v súlade s právom Európskej únie a národnou legislatívou. Z uvedeného preto žalovaný nemohol nadobudnúť žiadne pochybnosti o azylovom systéme Bulharskej republiky a že by bola vylúčená ako zodpovedný členský štát, pretože sa možno domnievať, že tam žalobcovi hrozí neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie.

39. Vychádzajúc z ustanovenia § 135 ods. 2 písm. a) v spojení s § 206 ods. 4 a 5 SSP správny súd ani v čase jeho rozhodovania nezistil také okolnosti, ktoré by nasvedčovali nutnosti aplikácie čl. 3 ods. 2 nariadenia č. 604/2013. Totiž zistenie, že sa podstatne zmenili okolnosti veci, môže viesť až ku zrušeniu napadnutého rozhodnutia žalovaného (a to aj s poukazom na skutočnosť, že ku faktickému odovzdaniu žalobcu do Bulharskej republiky medzičasom došlo), správny súd nad rámec vyššie uvedených informácií týkajúcich sa azylového systému v Bulharskej republike vykonal vlastné šetrenie z verejne dostupných zdrojov. Na webovom sídle Agentúry Európskej únie pre azyl, ktorá okrem poskytovania pomoci vnútroštátnym orgánom pri vykonávaní právnych predpisov Európskej únie v oblasti azylu a lepšej konvergencii, pokiaľ ide o konania o azyle a podmienky prijímania, monitoruje aj vývoj národnej úpravy azylového systému v jednotlivých členských štátoch, sú zverejnené Správa o azyle 2023 (Výročná správa o situácii v oblasti azylu v Európskej únii) a Národný vývoj v oblasti azylu 2023, obe z júla 2023, z ktorých v žiadnom smere nevyplýva, že by boli detegované závažné nedostatky v azylovom systéme Bulharskej republiky, ako to namieta žalobca. Naopak, z týchto dokumentov vyplýva, že v priebehu roku 2022 boli prijaté opatrenia v záujme zlepšenia kooperácie medzi políciou a príslušnými azylovými orgánmi a vykonaná revízia postupov rozhodovania o žiadostiach o medzinárodnú ochranu v prvom stupni. Bulharská republika teda aj naďalej napreduje v zlepšení svojho azylového systému.

40. Správny súd opätovne zdôrazňuje, že Bulharsko je právoplatným členom Európskej únie, ktoré ratifikovalo medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách a je vo všeobecnosti považované inými krajinami Európskej únie za bezpečnú krajinu. Na úrovni Európskej únie a to ani zo strany Európskeho súdu pre ľudské práva alebo Súdneho dvora Európskej únie, nebolo vydané žiadne aktuálne záväzné rozhodnutie alebo odporúčanie pre členské krajiny Európskej únie alebo Rady Európy, ktoré by jednoznačne deklarovalo systematické nedostatky v konaní vo veciach medzinárodnej ochrany a prijímania žiadateľov o medzinárodnú ochranu v Bulharsku dosahujúce riziko neľudského či ponižujúceho zaobchádzania v zmysle Listiny základných práv Európskej únie a stanovisko obdobného charakteru požadujúce od členských krajín Európskej únie zdržať sa transferov žiadateľov o medzinárodnú ochranu do Bulharska aktuálne nie je vydané ani zo strany Úradu vysokého

komisára OSN pre utečencov ako najvyššieho orgánu zodpovedného za dodržiavanie Ženevského dohovoru a Newyorského protokolu.

41. Po dôkladnom oboznámení sa s obsahom administratívneho spisu a s ohľadom na vyššie uvedené dospel správny súd k záveru, že žalovaný (až na nedodržanie postupnosti vykonaných úkonov vytýkané vyššie) postupoval v konaní správne a v súlade s platnou právnou úpravou, v dôsledku čoho možno aj napadnuté rozhodnutie považovať za vecne správne a zákonné. V postupe žalovaného neboli zistené tak závažné procesné pochybenia, ktoré by mali za následok nezákonnosť nadväzujúceho rozhodnutia. V administratívnom konaní bol dostatočne zistený skutkový stav veci a na jeho základe bol vyvodený aj správny právny záver, s ktorým sa správny súd v celom rozsahu stotožňuje. Žalobca naopak produkoval iba vágne námietky, ktoré neboli spôsobilé zvrátiť závery žalovaného. Správny súd preto správnu žalobu o preskúmanie napadnutého rozhodnutia žalovaného podľa § 219 SSP zamietol.

42. O trovách konania správny súd rozhodol postupom podľa § 175 ods. 1 SSP tak, že žalobcovi podľa § 167 ods. 1 SSP (a contrario) ich náhradu nepriznal z dôvodu neúspechu v konaní a žalovanému podľa § 168 SSP nárok na náhradu trov konania zo zákona nevplyva a o náhradu trov konania ani nežiadal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať kasačnú sťažnosť v lehote jedného mesiaca od jeho doručenia oprávnenému subjektu, a to na Správnom súde v Bratislave (§ 443 ods. 1 SSP).

Zmeškanie lehoty nemožno odpustiť (§ 443 ods. 5 SSP).

Doručený rozsudok správneho súdu je právoplatný (§ 145 ods. 1 SSP).

Kasačná sťažnosť nemá odkladný účinok (§ 446 ods. 1 SSP).

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 SSP uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 SSP sa podáva a návrh výroku rozhodnutia. Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 SSP).

V konaní o kasačnej sťažnosti vo veciach azylu nemusí byť sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ v zmysle § 449 ods. 2 písm. b) SSP zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa nemusia byť spísané advokátom.